

Koira

kuntalaisena

Opas kunnille ja koiranomistajille

SUOMEN KENNELLIITTO
FINSKA KENNELKLUBBEN RY.

Kennelliitto – koira-alan asiantuntija

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry on perustettu vuonna 1889. Kennelliiton tarkoituksena on edistää puhdasrotuisten koirien kasvattamista sekä parantaa koiranpitoa Suomessa.

Koira-alan asiantuntijana Kennelliitto jakaa tietoa koira-asioissa ja on aktiivisesti yhteydessä eri sidosryhmiin, seuraa lainsäädäntöä ja ajaa koirien etuja. Kennelliitossa on yli 143 000 jäsentä ja lisäksi se on 1 800 suomalaisen koiraharrastusyhdistyksen kattoorganisaatio.

Koiramme-lehti

Kennelliitto julkaisee Koiramme-lehteä. Lehti on Suomen toiseksi suurin harrastelehti ja lehdellä on 360 000 lukijaa. Perusversion lisäksi lehdestä ilmestyy myös Metsästys-Koiramme-versio.

Koirien määrä Suomessa

Suomessa arvioidaan olevan 600 000 koiraa, joista puhdasrotuisia on noin 450 000. Kennelliitossa rekisteröidään vuosittain yli 50 000 puhdasrotuista koiranpentua noin 300 eri rodusta. Jokaiselle rodulle on oma rotujärjestö tai -yhdistys.

Näyttelyt ja kokeet suosittuja

Suomessa järjestetään joka vuosi lähes 300 koiranäyttelyä, joissa käy noin 200 000 koiraa ja 400 000 ihmistä. Lisäksi järjestetään erilaisia kokeita ja kilpailuja. Osallistumiskäyntejä näissä on vuosittain noin 135 000. Eniten harrastetaan agilitya, palveluskoirakokeita ja tottelevaisuuskokeita sekä erilaisia metsästyskoirakokeita.

Koira kuntalaisena -projekti

Koira kuntalaisena -projektin tavoitteena on edistää koiranomistajien ja koirattomien harmonista rinnakkaiseloä yhteiskunnassa sekä lisätä suvaitsevuuutta koiraharrastusta ja koiria kohtaan.

Kennelliiton Koira kuntalaisena -projekti on toteutettu kehittämällä toimintamalleja pilottikunnissa ja tekemällä niistä toimivia käytäntöjä myös muiden kuntien käyttöön. Pilottikunnissa toteutettiin kussakin uraauurtavia koiratoimenpiteitä, jotka liittyivät muun muassa asennekasvatukseen, koirien huomiointiin osana asuinalueen suunnittelua, koira-aitauksien rakentamiseen ja koirayhdistysten toimintaan.

Koira kuntalaisena -projektin mallit selvityksineen on kerätty tähän oppaaseen. Oppaan tarkoituksena on tarjota ideoita ja apua muun muassa kennelyhteisön neuvontatyöhön sekä kuntien koira-asioiden hoitoon.

Koira kuntalaisena -teeman avulla Kennelliitto käynnistää myös uudenlaisia selvitystöitä, jotka liittyvät muun muassa koirien taloudellisen ja sosiaalisen merkityksen tutkimiseen. Tavoitteena on, että koiran asemaa yhteiskunnassa vahvistetaan jatkuvasti.

Lisätietoja Koira kuntalaisena -projektista:

Viestinta@kennelliitto.fi tai internet-sivuilta osoitteesta www.kennelliitto.fi/FI/koira/koirakuntalaisena/

Sisällys

Kennelliitto – koira-alan asiantuntija	2
Koira kuntalaisena -projekti	3

Koiran omistajalle

1. Koiraetiketti	5
2. Miten hankin koiran?	6
3. Koiran omistaminen	8
4. Kuinka kohtaan koiran?.....	10
5. Koirien hyvinvoinnin valvonta	11
6. Koiriin liittyvä lainsäädäntö	12
7. Kuinka kunta toimii – koiranäkökulma	16
8. Koirayhdistyksen perustaminen	18
9. Mallisäännöt rekisteröityvälle koirayhdistykselle	20
10. Koirankopin mallipiirustus ja ohje	24
11. Kaverikoira-toiminta	25

Kunnalle

1. Koira-aitauksen perustaminen ja kustannukset	26
2. Koira-asioiden kohentaminen ilman suuria kustannuksia	30
3. Koiraoppaasta apua koira-asioiden hoitoon	31

Kuvat: Kennelliitto, Nina Leinonen, Helsingin kaupungin rakennusvirasto, Ari Kujala, Paula Heikkinen-Lehkonen, Hyötykoiratahot, Raimo Lietsala, Pekka Teini ja futureimagebank

Koiran omistajalle

1. KOIRAETIKETTI

Koirat muuttavat perheiden mukana yhä useammin kasvukeskuksiin ja taajama-alueille. Tiiviin asutuksen alueella koirille ja koiranomistajille asetetaan paljon odotuksia toiset huomioonottavasta käytäytymisestä.

Koiran ulkoiluttaminen

Koiran tulee lain mukaan aina ulkoilla kytkettynä. Taluttimessa oleva koira on paremmin omistajansa hallittavissa. Koira pelkääviä ihmisiä rauhoittaa paljon, jos koira on kytkettynä.

Yhteiskuntakelpoisen koiran täytyy tiiviisti rakennetuilla alueilla osata monia tärkeitä taitoja. Koiran on siedettävä rullaluisteilijoita, polkupyöräilijöitä, pyörätooleilla kulkevia henkilöitä ja monenlaisia muita vastaantulevia kulkijoita. Koiran kanssa pitää myös pystyä rauhallisesti ohittamaan toiset koirat ja muut eläimet. Koska kaikki koirat eivät välttämättä pidä toisista koirista, ei ole tarkoituksenmukaista päästää koira tervehtimään jokaista vastaantulijaa.

Koiran ulkoiluttaminen vaatii taluttajalta ympäristön huomioimista ja koiran hallintaa. Hallinta on erityisen tärkeää, kun koira ulkoilee kelataluttimessa. Jos

pyöräilijä tai rullaluistelija kaatuu koiran taluttimeen, taluttaja on siitä vastuussa.

Suomessa suuri osa vuodesta on pimeää aikaa. Pimeällä tiellä liikkujien turvallisuutta ajatellen heijastimen käyttö on välttämätöntä.

Pidä ympäristö siistinä

Asuin- ja ulkoilu-ympäristön siistinä pitämiseksi koirien jätökset on kerättävä pois etenkin taajaan asutuilla alueilla. Koira ei myöskään saisi merkitä autonrenkaita, talojen seinustoja, patsaita, portinpieliä tai koristekasveja omaksi reviirikseen.

Lasten leikkipaikoilla, uimarannoilla ja torialueilla koira ei saa ulkoiluttaa. Kuntopoluille voi lumettomana aikana mennä hyvin käyttäytyvän koiran kanssa. Koiran täytyy olla silloin aina kytkettynä. Talvella koiran kanssa voi mennä erikseen merkityille, koirahiihtäjille tarkoitetuille laduille. Koira ei saa ulkoiluttaa yleiseen käyttöön kunnostetulla hiihtoladulla.

Matkustaminen koiran kanssa

Koiran kanssa matkustettaessa sen pitäisi osata perustotelevaisuus. Rauhallisesti matkustava koira helpottaa liikkumista paikasta toiseen. Koiran kuljettaminen on sallittua liikennevälineissä suurimmassa osassa Suomen kuntia.

Matkasuunnitelmaa tehtäessä kannattaa tarkistaa, hyväksyykö esimerkiksi paikallinen linja-autoyhtiö koiramatkustajat ja peritäänkö koirasta erillinen maksu. Koiran kanssa matkatessa tulee myös huomioida muut matkustajat.

2. MITEN HANKIN KOIRAN?

Koiran hankinta vaatii paljon aikaa, huolellista harkintaa ja perehtymistä asiaan. Koira-alan asiantuntijana Kennelliitto antaa arvokkaita neuvoja koiran hankintaan, koulutukseen ja harrastamiseen sen kanssa.

Koiranpentuja voi etsiä rotujärjestöjen tai rotua harrastavien yhdistysten kautta. Näiden järjestöjen pentuneuvojat ovat omien rotujensa asiantuntijoita. Heiltä saa tietoja rodun kasvattajista ja myynnissä olevista pennuista.

Tutustu emään ja pentuihin kasvuympäristössä

Koiranpentu on valmis lähtemään uuteen kotiin aikaisintaan 7–8 viikon ikäisenä. Suomessa koiranpennut syntyvät kodinomaisissa oloissa, siksi pennun ostajan on syytä tutustua emään ja pentuihin niiden kasvuympäristössä. Tällöin voi tarkistaa, että emällä ja pennuilla on asianmukaiset olot. Pentua ei pitäisi ostaa näkemättä sen emää.

Koiranpentu kannattaa hankkia kasvattajalta, joka rekisteröi sen Kennelliittoon. Rotukoiran rekisteritodistus sisältyy aina kauppahintaan. Rekisteröidyn koiran kanssa voi osallistua muun muassa virallisiin näyttelyihin, kilpailuihin ja kokeisiin.

Kasvattajalta neuvot ja ohjeet

Pyydä kasvattajalta kirjalliset hoito-ohjeet mielellään jo ennen pennun hankintaa. Selvitä myös lähiaikojen rokotukset ja matotusaikataulut. Kasvattajalta voi pyytää myöhemminkin neuvoja koiran hoidossa.

Pentua hakiessa on katsottava, että pentu on pirteä, puhdas, sillä on terve iho ja se liikkuu normaalisti. Ostohetkellä pennulta on hyvä tarkistaa myös purenta, napatyry ja urospennulta kivekset. Useat kasvattajat tarkistuttavat pennut eläinlääkärillä ennen kuin luovuttavat ne uusille omistajille. Tarkastus on kuitenkin vapaaehtoinen.

Koiran kaupasta kirjallinen sopimus

Koiran kaupasta kannattaa aina tehdä kirjallinen sopimus. Kennelliitto on laatinut kauppasopimuslomakkeen, jossa on selkeät säännöt siitä, mihin ostaja ja myyjä sitoutuvat. Lomakkeen voi tulostaa Kennelliiton internetsivuilta osoitteesta www.kennelliitto.fi/FI/asiakirjat/ak_sopimukset/.

Jos myyjä ei halua täyttää sopimuksen kaikkia kohtia, jokin asia saattaa olla vialla. Sopimusta tehtäessä ostajan ei tarvitse suostua kohtuuttomiin vaatimuksiin. Jos kaupasta syntyy erimielisyyksiä, niiden selvittämisessä voi kääntyä kuluttajasiاميةhen puoleen.

Koiran maahantuonti

Suomeen tuodaan ulkomailta vuosittain yli 2 000 rekisteröityä koiraa. Tuontivaatimukset vaihtelevat alkuperämaan mukaan. Kun koira tuodaan muista EU-jäsenmaista, tuontivaatimukset ovat erilaiset kuin tuotaessa EU:n ulkopuolisesta maista. Myös alkuperämaan eläintautitilanne vaikuttaa tuontivaatimuksiin ja eläintaudin puhjetessa tuontivaatimukset saattavat muuttua nopeasti. Koiraa tuovan henkilön on selvitettävä etukäteen tuontivaatimukset ja huolehdittava, että koiralla on tarvittavat rokotukset ja muut todistukset maahan pääsyä varten.

Koiranpentujen harmaa tuonti lisääntynyt

Koiranpentujen harmaa tuonti on viime vuosina lisääntynyt. Ulkomailta tuodun pennun tausta pitää siksi tarkoin selvittää. Jos tuotavan koiran tausta ei ole tiedossa, vaarana voi olla, että koiralla on eläimiin tai ihmisiin tarttuvia vakavia tauteja.

Lisätietoja eläinten tuonnista saa Elintarviketurvallisuusviraston internetsivuilta osoitteesta www.evira.fi.

Koiranpentu on valmis lähtemään uuteen kotiin aikaisintaan 7–8 viikon ikäisenä. Koiranpentu kannattaa hankkia kasvattajalta, joka rekisteröi sen Kennelliittoon.

3. KOIRAN OMISTAMINEN

Koiran hankkiminen asettaa koiranomistajalle vaatimuksia, joista on hyvä olla selvillä. Omistajan on huolehdittava muun muassa koiran rokotuksista ja sen tunnistusmerkityksestä. Kannattaa myös harkita, pitäisikö koiralle ottaa lemmikkieläinvakuutus.

Rokotukset suojaavat koiraa taudeilta

Rokottamisen tarkoituksena on suojata koiraa tartuntatauteja vastaan. Raivotauti- ja penikkatauti-rokotukset ovat näyttelyissä ja kokeissa käyville koirille pakollisia. Suositeltavia ovat myös rokotukset tarttuvaa maksatulehdusta ja parvoviruksen aiheuttamaa ripulia sekä kennelyskää vastaan.

Tunnistusmerkintä on koiran turva

Tunnistusmerkintä on suositeltavaa tehdä kaikille koirille. Tunnistusmerkintänä käytetään tatuointia tai mikrosirua ja merkinnän saa koiralle oman paikkakunnan eläinlääkäriltä. Tatuointi tai mikrosiru on ollut vuoden 2001 alusta pakollinen virallisiin näyttelyihin ja kokeisiin osallistuville koirille. Vuodesta 2009 kaikki Kennelliiton rekisteriin merkittävät koiranpennut on myös pitänyt tunnistusmerkitä.

Tunnistusmerkinnästä on hyötyä, jos koira karkaa tai se varastetaan. Merkinnän avulla viranomaiset löytävät koiran omistajan tarvittaessa nopeastikin. Vastuun- tuntoiset kasvattajat tunnistusmerkitsevät pennut yleensä jo ennen luovutusta. Tällöin uuden omistajan tehtäväksi jää vain omistajatietojensa ilmoittaminen Kennelliiton omistajarekisteriin.

Koiran vakuutus

Suurimmalla osalla suomalaisista vakuutusyhtiöistä on koiralle lemmikkieläinvakuutus. Yleensä vakuutukset on luokiteltu seuraavasti:

- Perusvakuutus: korvaa yleensä koiran menetyksen, kun koira kuolee, katoaa, vahingoittuu tai sairastuu niin pahoin, että se on lopetettava.
- Käyttökoiran vakuutus: tarkoitettu metsästys-, palvelus- ja siitoskoirille.
- Eläinlääkärikuluvakuutus: koiran hoito- ja tutkimuskuluja varten sairauden ja tapaturman yhteydessä.
- Henkivakuutus: korvaa koiran menetyksen sairaus- tai tapaturmaisessa kuolemassa.
- Vastuuvakuutus: koiran ulkopuolisille aiheuttamien henkilö- ja esinevahinkojen varalle.
- Kasvattajan pentuevakuutus: korvaa pentueen menetyksen ja eläinlääkärinkuluja, jos pennuilla on ollut piileviä tai perinnöllisiä vikoja.

Kunnilla velvollisuus huolehtia löytöeläimistä

Kunnilla on velvollisuus huolehtia löytöeläimistä. Kunnista sekä poliisilta saa tiedon paikkakunnan löytöeläinhuoltoalasta.

Jos löydät loukkaantuneen, vailla omistajaa olevan koiran, ota yhteys sekä eläinlääkəriin että poliisiin. Eläinlääkäri tai poliisi toteaa, mitä hoitoa koira vaatii. Viranomaiset ottavat yhteyttä koiran omistajaan. Talteenotettua eläintä on eläinsuojelulain mukaan säilytettävä 15 päivän ajan, jonka jälkeen kunnalla on oikeus myydä, muutoin luovuttaa tai lopettaa eläin.

Kun koira kuolee

Koiran kuolema on koiranomistajalle ja koko perheelle vaikea tilanne. Omistajan on muistettava koiraa hankkiessa, että koira elää lyhyemmän elämän kuin ihminen. Jokaisen koiranomistajan on suotava koiralleen arvokas loppu niin, ettei vanha tai sairas koira joudu kärsimään.

Koiran hautaaminen tai tuhkaus

Kunnilla on lain mukaan velvollisuus osoittaa paikka, johon koiran voi haudata. Useassa kunnassa ylläpidetään lemmikkieläinten hautausmaata. Jos kunnassa ei vielä ole lemmikkieläinten hautausmaata, asiasta voi tehdä kuntalaisaloitteen. Kunnasta saa ohjeet, kuinka toimia lemmikkieläintä haudattaessa.

Kuolleen koiran voi haudata myös omalle tontille. Silloin on huomioitava, että se haudataan riittävän syvälle, etteivät petoeläimet kaiva hautaa auki. Hautaa ei saa kaivaa kaivon läheisyyteen tai pohjavesialueelle.

Vaihtoehtona perinteiselle koiran hautaukselle on tuhkaus. Suomessa on useita tuhkauksia toimittavia yrityksiä. Koira voidaan yksilötuhkata, jolloin omistaja saa koiransa tuhkat valitsemassaan uurnassa. Koira voidaan myös yhteistuhkata muiden koirien kanssa. Silloin tuhka sirotellaan tuhkaajan toimesta muistolehtoon. Kuolleen koiran voi myös halutessaan jättää useimmille eläinlääkäriasemille hävitettäväksi.

4. KUINKA KOHTAAN KOIRAN?

Metsästys- ja järjestyslain mukaan koira tulee ulkoiluttaa taajamissa ja maaseudulla aina kytkettynä. Koira kulkee lenkillä useimmiten omistajansa vasemmalla puolella. Ulkoilun tarkoituksena on myös tarjota koiralle mahdollisuus tutustua ympäristöönsä nuuskien. Tällöin koira voi yllättäen vaihtaa reittiään pientareelta toiselle. Koiranulkoiluttajan tehtävä on varmistaa, ettei koira aiheuta vaaratilanteita muille tienkäyttäjille.

Perussääntöjä koiran ulkoiluttajan kohtaamiseen

- Koira kiinnittää huomiota ihmiseen, joka reagoi koiraan. Jos haluat ohittaa koiran ilman, että se kiinnittää sinuun huomiota, niin jatka matkaasi normaalisti samaa vauhtia luomatta koiraan katsekontaktia. Pysähtyminen ja koiranomistajalle puhuminen saa koiran kiinnittämään huomionsa sinuun.
- Jos liikut esimerkiksi pyörällä tai rullaluistimilla, kiinnitä koiranulkoiluttajan huomio tulevaan tilanteeseen hyvissä ajoin ennen kohtaamista. Näin koiranulkoiluttaja voi estää koira ryntäämästä ohimenevän pyörän eteen tai rullaluistelijan perään.

- Jos liikut ratsastamalla, hidasta tarvittaessa vauhtia ja ilmoita koiranomistajalle puhumalla, että olette lähestymässä.
- Ohita koira ja ulkoiluttaja rauhallisesti. Vauhdin kiihdyttäminen koiran kohdalla saattaa laukaista joissain koirissa saalistusvietin.
- Jos koira ulkoilee kelataluttimessa, ota huomioon, että koiran ja sen omistajan välissä voi olla ohut naru.

Lainvastaisesti irrallaan juoksevien koirien kohtaamisessa pätevät periaatteissa samat ohjeet kuin edellä mainituissa kytketyn koiran kohtaamisissa. Koira kannattaa jättää vaille huomiota. Irrallaan juoksevan koiran kohtaamisessa tulee välttää karkuun juoksemista, koiran silmiin tuijottamista tai uhkaavaa käyttäytymistä koiraan kohtaan.

Kennelliiton, Pyöräilyunionin ja Ratsastajainliiton tekemään yhteiseen Kohtaamisoppaaseen voi tutustua internetissä osoitteessa www.kennelliitto.fi/Fl/kennelliitto/esitteet/etusivu.htm.

5. KOIRIEN HYVINVOINNIN VALVONTA

Jos huomaat puutteita koirien hyvinvointiin liittyvissä asioissa, ota yhteys eläinsuojeluviranomaisiin, kennelneuvojiin tai eläinsuojeluvalvojiin. Kunnan alueella säännösten ja määräysten noudattamista valvovat kunnaneläinlääkäri, terveystyöntekijä, poliisi ja läänin eläinsuojeluvalvoja.

Läänin valtuuttamalla eläinsuojeluvalvojilla on oikeus tehdä tarkastuksia, antaa ohjeita ja neuvoa eläinten omistajaa. Heillä ei kuitenkaan ole oikeutta antaa eläimen omistajalle tai haltijalle kieltoja tai määräyksiä tilanteen parantamiseksi. Kieltoja ja määräyksiä voivat antaa vain kunnaneläinlääkäri, terveystyöntekijä ja poliisi.

Vapaaehtoiset valvojat neuvovat ja opastavat

Viranomaisten lisäksi Kennelliiton kennelneuvojat toimivat vapaaehtoisina koirien hyvinvoinnin valvojina. Samalla he antavat neuvontaa ja opastusta kasvattajille ja koirien omistajille. Kennelneuvoja toimii Kennelliiton alaisuudessa oman kennelpiirinsä alueella yhteistyössä kennelpiirien, aluekouluttajien ja eläinsuojeluviranomaisten kanssa.

Suomen Eläinsuojeluyhdistyksen eläinsuojeluvalvojat toimivat vapaaehtoisina valvojina. Eläinsuojeluvalvojilla ei ole lain suomia valtuuksia, mutta keskustelemalla he voivat ohjata eläinten omistajia parempaan eläinten kohteluun. Kaikkia tahoja sitoo vaitiolovelvollisuus.

6. KOIRIIN LIITTYVÄ LAINSÄÄDÄNTÖ

Lait ja määräykset asettavat omat vaatimuksensa koiranpidolle. Koiranomistajan on hyvä tutustua koiriin liittyvään lainsäädäntöön, jossa määrätään muun muassa koirien kiinnipitovelvollisuudesta, koirakurista ja monista muista koiranpitoon liittyvistä asioista.

Järjestyslaki (27.6.2003/612)

Vuoden 2003 puolivälissä voimaan astunut järjestyslaki korvasi kuntien omat järjestyssäännöt. Järjestyslaissa on oma pykälänsä koskien koirakuria (14 §).

”Koirakuri

Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden säilymiseksi koiran omistajan tai haltijan on:

- 1) pidettävä koira taajamassa kytkettynä;
- 2) pidettävä huolta siitä, ettei koira pääse kytkemättömänä kuntoselulle tai muulle sen kaltaiselle juoksuradalle eikä lainkaan yleiselle uimarannalle, lasten leikkipaikaksi varatulle alueelle, toriaikana torille taikka yleiseen käyttöön kunnostetulle ladulle tai urheilukentälle, jollei se ole erikseen sallittua; (19.12.2003/1195)
- 3) pidettävä huolta siitä, että koiran uloste ei jää ympäristöön hoidetulla alueella taajamassa.

Mitä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetään, ei koske virantoimituksessa käytettävää valtion omistamaa koiraa, vartiointitehtävissä olevaa vartijan koiraa, palvelutehtävissä olevaa koulutettua pelastuskoiraa, liikuntavammaisen avustajakoiraa eikä näkövammaisen opaskoiraa.

Mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään, ei koske suljettua pihaa, koirien harjoituspaikkaa eikä erityisesti osoitettua aidattua jaloittelualuetta. Koiran tulee kuitenkin näissäkin paikoissa olla omistajansa tai haltijansa valvonnassa.”

Lakiin perustuen, mutta myös vastuun tunnosta koiranomistajien tulee kerätä koiriensa jätökset pois taajaan asutuilla alueilla ja yleisillä ulkoilualueilla, kuten puistoissa. Monelta ristiriidalta vältytään, kun koiranomistajat totuttelevat keräämään koiransa jätökset roska-astioihin.

Metsästyslaki (615/1993)

Metsästyslaissa säädetään muun muassa koiran kiinnipitovelvollisuudesta, koirakoikeista, koiran kouluttamisesta sekä koiran talteenotosta. Näistä asioista kerrotaan lain 8. luvussa (51–55 §). Kaikkia koiranomistajia koskevat yleiset lainkohdat ovat:

”Maaliskuun 1. päivästä elokuun 19. päivään ulkona oleva koira on pidettävä kytkettynä tai siten, että se on välittömästi kytkettävissä.” (Metsästyslaki 51 §) ja

”Ilman maanomistajan tai metsästysoikeyden haltijan lupaa koiraa ei saa pitää irti toisen alueella.” (Metsästyslaki 53 §)

Yleinen järjestyslaki antaa tarkentavia määräyksiä koirien kiinnipidosta taajama-alueilla, mutta muutoin kiinnipitovelvollisuus perustuu metsästyslakiin.

Koiranomistajilla on monesti se harhaluulo, että metsässä ja maaseudulla koiria voi pitää kytkemättöminä ilman valvontaa. Koirien on kuitenkin oltava metsästyslain määräämänä aikana kytkettyinä ja myös muina aikoina välittömästi kytkettävissä ja omistajansa hallittavissa.

Terveysuojelulaki (763/1994)

Kunnilla on velvollisuus osoittaa lemmikkieläinten hautaamiseen sopiva paikka. Asiasta säädetään terveysuojelulain 24 pykälässä:

”Kunnan on osoitettava kuolleiden eläinten hautaamiseen ja hävittämiseen sel-

lainen paikka tai tapa, ettei siitä aiheudu terveyshaittaa. Hautaamisessa ja hävittämässä on eläintautien vastustamiseksi noudatettava, mitä eläintautilaissa (55/80) säädetään.”

Eläinsuojelulaki (247/1996)

Eläinsuojelulain tarkoituksena on suojella eläimiä kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta. Lain tarkoituksena on myös edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua.

Eläinsuojelulaki määrää eläinten pitopaikkaa, hoitoa ja kohtelua koskevista asioista. Lisäksi eläinsuojelulaissa säädetään eläimille suoritettavista toimenpiteistä, kuten leikkauksista ja eläimen lopettamisesta. Laki ottaa kantaa myös talteen otettujen eläinten kohteluun. Kyseisessä laissa säädetään myös niistä seuraamuksista, joita koituu eläinsuojelurikkomuksista.

5 §

”Eläinten hoito

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemää hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein.

6 §

Eläinten kohtelu

Eläimen liiallinen rasittaminen ja kohtuuttoman ankara kurissa pitäminen ja kouluttaminen sekä liian kovakourainen käsittely on kielletty. Eläimen sitominen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty. Eläimen on annettava levätä kunnolla ja lisäksi sen on saatava liikkuu.

7 §

Eläimille suoritettavat toimenpiteet

Maa- ja metsätalousministeriö voi kieltää sellaisten eläinten käyttämisen kilpailuissa tai pitämisen näytteillä, joille on suoritettu leikkaus tai toimenpide, jonka suorittaminen on tämän lain nojalla kielletty.”

Näin ollen esimerkiksi typistettykorvaisten ja/tai -häntäisten koirien näytteilleasetta-

minen on kielletty. Kielto koskee kaikkia 1.1.2001 jälkeen syntyneitä koiria, joita ei voida eläinsuojelulain nojalla nähdä virallisissa eikä epävirallisissa kilpailuissa, kokeissa tai näyttelyissä.

9 §

”Eläinten suorituskykyyn vaikuttaminen

Eläimen suorituskyvyn keinotekoinen kohottaminen, alentaminen tai ylläpitäminen lääkkeillä taikka muilla vastaavilla aineilla tai valmisteilla on kielletty.”

Kennelliiton laatima antidoping-sääntö astui voimaan vuoden 2007 alusta. Antidopingtyön perustana on eläinsuojelulaki eli se, että vain terveet koirat osallistuvat kokeisiin ja näyttelyihin. Lisätietoja antidoping-valvonnasta saa Kennelliiton internetsivuilta osoitteesta www.kennelliitto.fi/FI/antidoping/.

Asetus eläinten kuljettamisesta (96/491) koskee osaltaan eläinten suojelua. Asetuksessa on tarkoin säännelty eläinten kuljetukseen liittyvät normit. Asetus koskee myös koiria.

Laki koiraverosta (590/1979, 357/1991, 1570/1995)

Koiraveron periminen on yksi puhutuimmista asioista erityisesti syksyisin, kun kuntien talousarvioita seuraavalle vuodelle valmistellaan. Vuonna 2011 kaikista Suomen kunnista koiraveroa peri kymmenkunta.

Alun perin laki koiraverosta on peräisin 1800-luvulta. Tuolloin lain avulla pyrittiin estämään rabieksen eli vesikauhun leviäminen. Toisin sanoen laki on jääne 150 vuoden takaa.

Laki koiraverosta määrää verovelvollisuuden perusteet sekä koiraveron enimmäismäärän, joka on nykyisin 50 euroa. Laissa on myös säädetty ilmoitusvelvollisuudesta sekä verotusmenettelystä. Koiraveron määrästä ja sen perimisestä päättää itseään kunkin kunnan kunnanvaltuusto.

Kuntalaki (365/1995)

Kuntalain perustuntemus on tärkeää myös koiranomistajille. Tämän lain pohjalta kuntalaisille annetaan erilaisia oikeuksia vaikuttaa kunnan asioihin.

Pykälät 27 ja 28 kertovat kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista sekä kuntalaisten aloiteoikeudesta. Koiranomistajiin liittyy myös 66 §, jossa säädetään veroja koskevista päätöksistä:

”Viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosentista sekä muiden verojen perusteista.”

Pykälä koskee myös koiraveron määräämistä. Ennen talousarviokäsittelyä kunnassa on mahdollisuus vaikuttaa koiraveron määrääntymiseen tai sen poistamiseen. Jokainen koiranomistaja on kuntansa asukkaana oikeutettu tekemään kuntalaisaloitteen. Kunnanvaltuuston on käsiteltävä aloite ja ilmoitettava päätöksestään aloitteen tekijälle.

Rikoslaki (39/1889)

Koiranomistajalla on rikosoikeudellinen vastuu, jos koira aiheuttaa vahinkoa ympäristölleen. Rikoslain 44 luvun 15 pykälän mukaan:

15 §

”Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta jättää asianmukaisesti vartioimatta ihmisille vaarallisen eläimen, josta hän on vastuussa, on tuomittava eläimen vartioimatta jättämisestä sakkoon.

Tuomioistuin voi määrätä eläimen tapettavaksi, jos se on eläimen vaarallisuuden vuoksi perusteltua.”

Lisätietoja koiriin liittyvistä ja muista laeista saa osoitteesta www.finlex.fi.

Suomenpystykorva

Karjalankarhukoira

Lapinporokoira

Suomenlapinkoira

Suomenajokoira

Kennelliitto rekisteröi vuonna 2010 noin 51 400 puhdasrotuista koiranpentua yli 300 eri rodusta. Suomessa arvioidaan olevan noin 600 000 koiraa, joista puhdasrotuisia on noin 450 000. Jokaiselle rodulle on oma rotujärjestö tai -yhdistys. Myös nämä järjestöt ovat Kennelliiton jäseniä.

Suomessa on viisi kotimaista koirarotua: karjalankarhukoira, suomenajokoira, lapinporokoira, suomenlapinkoira sekä suomenpystykorva, joka on kansalliskoiramme.

7. KUINKA KUNTA TOIMII – KOIRANÄKÖKULMA

Kuntasektorilla asioiden vireillepano ja eteenpäin vieminen vaatii oma-aloitteisuutta ja tietoa kunnan toimintatavoista.

Vaikuttamiskanavat kunnassa

Viranhaltijat

Jokaisella kunnan toimialalla on omat vastuulliset viranhaltijansa. Asian vireillepano, kuten koira-aitauksen rakentaminen kuntaan, tulee aloittaa ottamalla yhteyttä oikeaan viranhaltijaan. Häneltä saa tietoa, onko kunnalla jo valmiina vastaavia suunnitelmia tai onko jokin muu taho jo ottanut kuntaan yhteyttä samassa asiassa. Hanke tulisi valmistella loppuun asti saman viranhaltijan kanssa.

Lautakunta

Viranhaltijatasolla voi keskustella asian eteenpäin viemisestä. Viranhaltija voi itse viedä asian eteenpäin oman toimialansa lautakuntaan, joka tekee asiasta omat ratkaisunsa ja vie asiaa eteenpäin. Asioiden selvittäminen mahdollisimman pitkälle viranhaltijoiden kanssa auttaa monesti asian etenemistä. Perusteellisesti tehty valmistelu luo päätöksenteolle selkeän pohjan.

On myös hyvä selvittää lautakunnan kokoonpano. Tuolloin lisätietoja voidaan täydentää suoraan lautakunnan jäsenille. Siten asia tai hanke tulee heille tutummaksi ja helpommaksi päättää.

Kunnanhallitus

Toinen vaihtoehto on tehdä kirjallinen ja allekirjoitettu esitys suoraan kunnanhallitukselle. Esitys saa enemmän painoarvoa, kun sen ovat allekirjoittaneet useat tahot. Jos kunnanhallitus ratkaisee asian myönteisesti, asia saa käytännön toteutuksen viranhaltijatasolla. Koirayhdistyksen on hyvä olla aktiivisesti mukana käytännön toteutuksessa.

Kunnanvaltuusto

Jos kunnanhallitus ei ota asiaan myönteistä kantaa, kuntalainen voi aina tehdä

aloitteen kunnanvaltuustolle. Aloitteita voi tehdä kunnan toimintaa koskevissa asioissa (Kuntalaki, 28 §). Kunnan on ilmoitettava aloitteen tekijälle aloitteen johdosta tehdyt toimenpiteet.

Aloite osoitetaan asiaa koskevan viraston virastopäällikölle tai lautakunnan puheenjohtajalle. Monilla kunnilla on omilla internet-sivuillaan mahdollisuus jättää aloite sähköisessä muodossa.

Aloitteen/kirjelmän laatiminen

Aloite saa olla sisällöltään ja muodoltaan vapaamuotoinen, kunhan siitä selviää, mitä aloitteella esitetään. Asiallisuus riittää hyvässä aloitteessa. Ajatuksia voi selvittää liittämällä aloitteeseen esimerkiksi kartan, kustannuslaskelman tai kuvan. Aloitteessa on oltava myös yhteystiedot. Aloitteen ensimmäiselle allekirjoittajalle toimitetaan tieto aloitteen käsittelystä sekä pyydetään tarvittaessa lisätietoja.

Hyvä aloite

- on selkeä, helposti luettava, kiinnostava ja myyvä
- on lyhyt, korkeintaan yksi A4
- sisältää asian kannalta vain kaikkein keskeisimmät perustelut/tiedot
- sisältää ehdotuksia mahdollisesta asian etenemisestä
- sisältää yhteystiedot

Vaikuttaminen poliittisiin ryhmiin

Erityisesti valtuustotason päätöksenteossa korostuu lobbaus eli vaikuttaminen poliittisiin ryhmiin. Oleellista on saada asialle kannatusta yli puoluerajojen, erityisesti valtapuoleissa. Lisäksi yksittäinen kunnanvaltuutettu voi halutessaan tehdä valtuustoaloitteen esimerkiksi koiraveron poistamiseksi. Poliittinen ryhmittymä voi puolestaan tehdä ryhmäaloitteen. Tuolloin asian takana on jo useampi kunnanvaltuutettu ja asialla on enemmän painoarvoa.

Lobbauksen lisäksi on tärkeää, että koirayhdistys näkyy kuntakuvassa positiivisten asioiden yhteydessä. Koirayhdistyksen myönteinen julkisuuskuva on oleellinen osa koiranomistajien ja kunnan tuloksetta yhteistyötä. Koirayhdistys voi järjes-

tää erilaisia tempauksia ja teematapahtumia tai olla mukana muiden järjestämissä tapahtumissa.

Toiminnasta tiedottaminen tärkeää

Koirayhdistyksen kannattaa tiedottaa toiminnastaan yhdistyksen jäsenille ja ulkoisille sidosryhmille. Tiedottaminen yhdistyksen jäsenille hoidetaan useimmiten jäsenkirjeen tai -lehden välityksellä.

Ulkoisen tiedottamisen keinoja ovat lehti-ilmoitukset, jutut paikallislehdessä ja -radiossa sekä esimerkiksi säännölliset tiedotteet kuntaan. Neuvonpidot, epävirallisetkin, kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kanssa ovat tärkeitä. Tuolloin löydetään molemminpuolinen hyöty jo toimintaa suunniteltaessa.

Koirayhdistyksen toimintakertomus on tärkeä, virallisiin päätöksiin vaikuttava asiakirja. Se vaaditaan usein kaikissa niissä tapauksissa, joissa tehdään taloudellisia päätöksiä. Toimintakertomukset tulee toimittaa kunnalle. Koirayhdistyksen julkaisut kannattaa viedä nähtäville myös kirjastoon.

Rekisteröityminen helpottaa yhteistyötä

On hyvä, että koiraharrastukselle on kunnassa selkeä ja organisoitunut taho, joka ottaa vastuun koiratoiminnasta. Koira-kerhojen rekisteröityminen yhdistyksiksi helpottaa yhteistyötä ja yhteydenpitoa kuntaan.

Kunnat hyötyvät myös välillisesti alueensa koiraharrastajista, sillä he voivat viedä kunnasta myönteistä viestiä ympäri Suomea ja maan rajojen ulkopuolellakin. Kunnan ja koko seutukunnan julkisuuskuva kohentaa hyvin järjestetty koira-näyttely tai -tapahtuma. Organisoitunut koirayhdistys voi saada tukea kunnalta tapahtuman järjestämiseen.

Kuntasektorilla asioita vireille laitettaessa on muistettava, että kunta toimii vuotuisen talousarvionsa puitteissa. Talousarvio valmistellaan ja hyväksytään loka- ja marraskuun aikana. Tuolloin päätetään siitä, mihin kunnassa käytetään rahaa seuraavana vuonna. Esimerkiksi aloite koira-aitauksen saamiseksi tulee ottaa esille kunnassa hyvissä ajoin eli jo saman vuoden keväällä.

8. KOIRAYHDISTYKSEN PERUSTAMINEN

Koirakerhoa perustettaessa siitä kannattaa tehdä rekisteröity yhdistys, jolloin se on oikeustoimikelpoinen. Rekisteröity yhdistys on vastuussa yhdistyksen varallisuusoikeudellisista sitoumuksista. Yhdistyksenä on myös helpompi toimia esimerkiksi avustuksia haettaessa.

Miten yhdistys perustetaan?

Perustamiskokous

Käytännössä yhdistyksen perustamista päätetään perustamiskokouksessa. Tuolloin hyväksytään yhdistyksen säännöt, valitaan yhdistyksen johtokunta sekä allekirjoitetaan perustamiskirja (kutsutaan myös perustamissopimukseksi). Perustamiskokous kutsutaan useimmiten koolle lehti-ilmoituksella hyvissä ajoin ennen kokousta.

Perustamiskirja

Yhdistyksen perustamisesta tehdään perustamiskirja, jonka vähintään kolmen henkilön on allekirjoitettava. Perustamiskirja päivätään ja siihen liitetään perustetavan yhdistyksen säännöt.

Perustamiskirja on sopimus yhdistyksen perustamisesta. Siitä ilmenee selkeästi, että allekirjoittaneet ovat päättäneet perustaa yhdistyksen sekä ilmoittavat liittyvänsä sen jäseniksi ja hyväksyvänsä sen säännöt.

Rekisteröinti

Yhdistys rekisteröidään toimittamalla perusilmoitus Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisteriosastolle. Perusilmoitus tehdään erillisellä lomakkeella kirjallisesti Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisteriin tai yhdistyksen kotipaikan rekisteritoimistolle.

Perusilmoituslomakkeeseen liitetään mukaan perustamiskirja, yhdistyksen säännöt sekä kuitti maksetusta rekisteröintimaksusta. Perusilmoituslomake, perustamiskirja ja säännöt toimitetaan kolmena kappaleena.

Paimion malli

Paimiossa koiraharrastajat halusivat kaupunkiinsa yleiskoirayhdistyksen, jonka puitteissa monipuolinen koiraharrastaminen on mahdollista. Koolle kutsuttiin noin kymmenen eri alojen ihmistä. Paikalla oli muun muassa koiranomistajia, poliisin, metsästysyhdistyksen ja kennelpiirin

edustajat, eläinlääkäri, lemmikkieläin-kauppayrittäjä ja kaupunginvaltuuston puheenjohtaja.

Ensimmäisessä tapaamisessa aktivoitiin ja sitoutettiin joukko toimijoita, jotka veivät asiaa eteenpäin. Lisäksi päätettiin, että yhdistyksen toimintaan otetaan mukaan myös lähikunnat eli Piikkiö ja Sauvo. Näin toimijoiden joukko oli laajempi ja aktiivisia tekijöitä oli riittävästi.

Seuraava askel yhdistyksen perustamiselle oli yleinen, kaikille avoin kokous. Kokouksesta tiedotettiin paikallislehdessä sekä lemmikkieläinliikkeen välityksellä. Kokoukseen osallistui noin 40 koira-asioista kiinnostunutta henkilöä. Kokous teki periaatepäätöksen, että Paimion alueelle perustetaan koirayhdistys. Kokouksen osallistujista koottiin 15 henkilön suunnitteluryhmä valmistelemaan yhdistyksen perustamiskokousta ja toimintasuunnitelmaa.

Suunnittelukokouksessa valmisteltiin toimintasuunnitelma sekä yhdistyksen säännöt. Lisäksi suunnitteluryhmän jäsenet aloittivat kukin tahollaan yhdistyksen johtokunnan rekrytoinnin, jotta perustamiskokous sujuisi mutkattomasti.

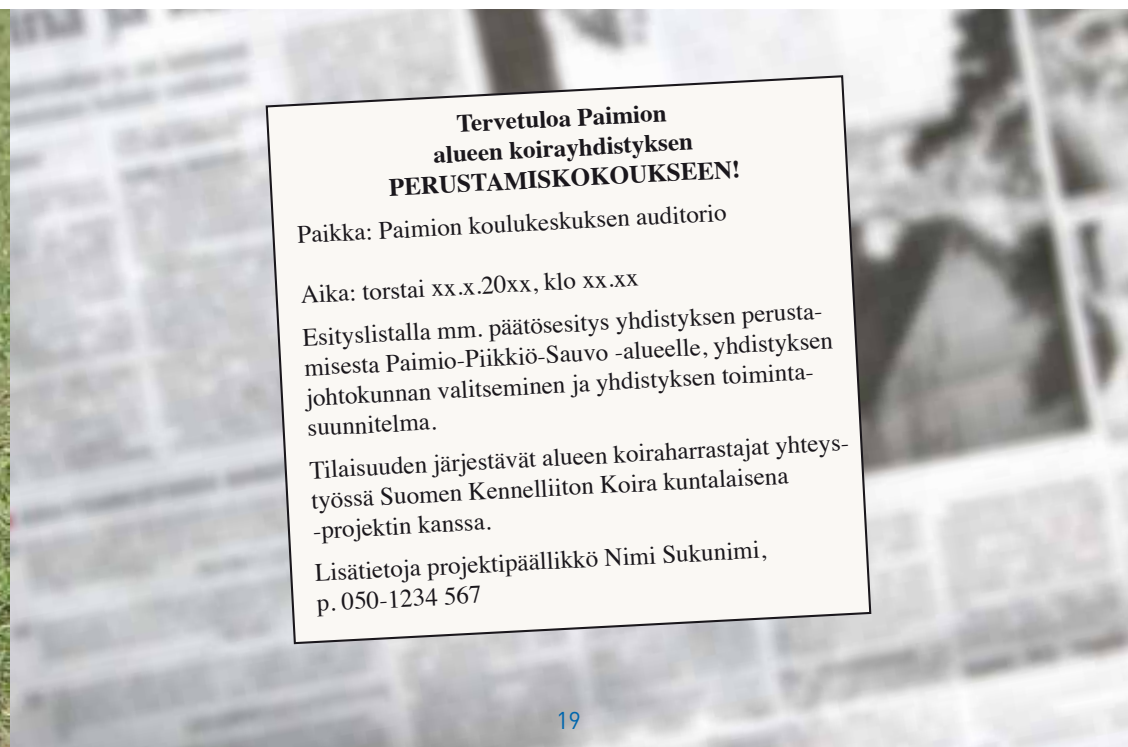
Yhdistyksen toimintasuunnitelma
Toimintasuunnitelman rungoksi voi suositella Peimarin Koirat ry:n toimintamallia:

Toimintasuunnitelman runko

- taustatietoja toiminnasta
- jäsenkirjeet sekä tiedottaminen ulospäin
- yhdistyksen talousarvio tulevalle toimintavuodelle
- koulutustoiminta
- yhdistyksen muu toiminta

Peimarin Koirat ry:n perustamiskokous pidettiin marraskuussa ja johtokunta kokoontui joulukuussa. Prosessi vei ajallisesti kaksi kuukautta. Patentti- ja rekisterihallitus hyväksyi yhdistyksen säännöt ajallaan. Kokousten järjestelyissä ja yhdistyksen rekisteröitymisprosessissa Peimarin Koirat ry sai apua Kennelliiton Koira kuntalaisena -projektilta.

Lomakkeet, tiedot maksuista ja muita lisätietoja saa Patentti- ja rekisterihallituksen internetsivulta osoitteesta www.prh.fi.

Tervetuloa Paimion alueen koirayhdistyksen PERUSTAMISKOKOUKSEEN!

Paikka: Paimion koulukeskuksen auditorio

Aika: torstai xx.x.20xx, klo xx.xx

Esityslistalla mm. päätösesitys yhdistyksen perustamisesta Paimio-Piikkiö-Sauvo -alueelle, yhdistyksen johtokunnan valitseminen ja yhdistyksen toimintasuunnitelma.

Tilaisuuden järjestävät alueen koiraharrastajat yhteistyössä Suomen Kennelliiton Koira kuntalaisena -projektin kanssa.

Lisätietoja projektipäällikkö Nimi Sukunimi, p. 050-1234 567

9. MALLISÄÄNNÖT REKISTERÖITYVÄLLE KOIRAYHDISTYKSELLE

Seuraavia Peimarin Koirat ry:n sääntöjä voivat hyödyntää kaikki rekisteröitymistä suunnittelevat koirakerhot muokaten ne omiin tarpeisiinsa sopiviksi. Säännöt on laadittu yhteistyössä Paimion, Piikkiön ja Sauvon koiraharrastajien sekä Suomen Kennelliiton Koira kuntalaisena -projektin kanssa.

Peimarin Koirat ry -nimisen yhdistyksen säännöt

1§ Nimi ja kotipaikka

Yhdistyksen nimi on Peimarin Koirat ry ja kotipaikka Paimion kaupunki. Yhdistyksen toimialue on Paimio, Piikkiö ja Sauvo.

2§ Tarkoitus ja sen toteuttaminen

Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja ylläpitää Paimio–Piikkiö–Sauvo-seudun koiraharrastusta ja yhteistyötä koiraharrastajien kesken sekä edistää koirallisten ja koirattomien harmonista rinnakkaiselo.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys kartuttaa mahdollisuuksiensa mukaan jäsenmääräänsä. Yhdistys harjoittaa alaansa liittyvää julkaisu- ja toimintaa sekä järjestää koiraharrastukseen liittyviä koulutus-, näyttely-, koe-, keskustelu- ja tiedotustilaisuuksia sekä kokouksia.

Toimintansa tukemiseksi yhdistyksellä on oikeus ottaa vastaan avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja, omistaa ja hallita toimintaansa varten tarpeellista irtainta ja kiinteää omaisuutta, asianmukaisen

luvan saatuaan toimeenpanna arpajaisia, myyjäisiä ja rahankeräyksiä sekä järjestää juhla-, huvi- yms. tapahtumia.

3§ Jäsenistö

Yhdistyksen jäsenet ovat joko varsinaisia, perhe- tai nuorisojäseniä. Yhdistyksen varsinaisiksi jäseniksi voivat liittyä yhdistyksen toiminnasta kiinnostuneet yksityiset henkilöt. Perhejäseneksi voi liittyä varsinaisen jäsenen kanssa samassa taloudessa asuva henkilö. Nuorisojäseneksi voi liittyä alle 18-vuotias henkilö samoilla ehdoilla kuin varsinaiset jäsenet.

Jäsenyyden hyväksymisestä päättää yhdistyksen johtokunta. Yhdistyksen varsinainen jäsen sekä perhe- ja nuorisojäsen on velvollinen suorittamaan yhdistyksen vuosikokouksen määräämän jäsenmaksun kalenterivuositain. Jäsenmaksu voi olla erisuuruinen eri jäsenryhmille.

Johtokunta pitää yhdistyksen jäsenistä jäsenluetteloa. Jäsenellä on oikeus erota yhdistyksestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti yhdistyksen johtokunnalle tai puheenjohtajalle taikka ilmoittamalla erosta yhdistyksen kokouksessa pöytäkirjaan merkittäväksi.

Johtokunta voi erottaa jäsenen yhdistyksestä, jos jäsen ei yhdestä kehotuksesta huolimatta ole suorittanut erääntynyttä jäsenmaksuaan tai on muuten jättänyt täyttämättä ne velvollisuudet, joihin hän on yhdistykseen liittymällä sitoutunut. Johtokunta voi erottaa jäsenen myös silloin, kun jäsen on menettellyllään yhdistyksessä tai sen ulkopuolella huomattavasti vahingoittanut yhdistystä tai ei enää täytä laissa tai yhdistyksen säännöissä mainittuja jäsenyyden ehtoja.

4§ Johtokunta

Yhdistyksen asioita hoitaa johtokunta, johon kuuluvat syyskokouksessa valitut kuusi (6) varsinaista jäsentä ja kuusi (6) henkilökohtaista varajäsentä. Sekä johtokunnan varsinaisten jäsenten että henkilökohtaisten varajäsenten toimikausi

on kalenterivuosi. Johtokunnan varajäsenellä on oikeus osallistua johtokunnan kokoukseen silloinkin, kun varsinainen jäsen on paikalla. Tällöin varajäsenellä ei kuitenkaan ole äänioikeutta.

Johtokunta valitsee keskuudestaan kalenterivuodeksi kerrallaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan sekä sihteerin ja muut tarvittavat toimihenkilöt. Johtokunta voi asettaa keskuudestaan asioiden valmistelua varten työvaliokuntia, joihin kutsutaan asiantuntijoita.

Johtokunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta, kun he katsovat siihen olevan aihetta tai kun vähintään puolet johtokunnan jäsenistä sitä vaatii. Johtokunnan kokous on päätösvaltainen, kun vähintään puolet sen jäsenistä, puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan lukien, on läsnä.

5§ Nimenkirjoittajat

Yhdistyksen nimen kirjoittavat puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yhdessä tai jompikumpi heistä yhdessä sihteerin tai rahastonhoitajan kanssa.

6§ Talous

Yhdistyksen tilit päätetään kalenterivuositain ja ne on toimitettava pöytäkirjoi-
neen tilintarkastajille vähintään 28 päivää ennen kevätkokousta. Tilintarkastajien on palautettava tilit lausuntoineen johtokunnalle vähintään 14 päivää ennen kevätkokousta.

7§ Kokoukset

Yhdistys pitää vuosittain kaksi varsinaista kokousta. Yhdistyksen kevätkokous pidetään huhtikuun loppuun mennessä ja syyskokous syys-joulukuussa johtokunnan määräämänä päivänä.

Ylimääräinen kokous pidetään, kun yhdistyksen kokous niin päättää, johtokunta katsoo tarpeelliseksi tai vähintään kymmenesosa (1/10) yhdistyksen ää-

nioikeutetuista jäsenistä sitä johtokunnalta erityisesti ilmoitettua asiaa varten kirjallisesti vaatii. Kokous on pidettävä 30 vuorokauden kuluessa siitä, kun vaatimus sen pitämisestä on esitetty johtokunnalle.

Kirjallinen kokouskutsu yhdistyksen kevä- ja syyskokouksiin sekä ylimääräiseen kokoukseen on postitettava yhdistyksen jäsenille tai julkaistava yleisesti paikkakunnalla leviävässä päivälehdessä vähintään 14 päivää ennen kokousta.

8§ Äänestykset

Yhdistyksen kokouksissa varsinaisilla jäsenillä on äänioikeus ja kullakin yksi ääni. Perhe- ja nuorisojäsenillä on läsnäolo- ja puheoikeus, mutta ei äänioikeutta yhdistyksen kokouksissa. Päätökset tehdään yksinkertaisella äänen enemmistöllä, paitsi sääntöjen 10 §:ssä mainituissa tapauksissa. Äänen mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan kanta, vaaleissa kuitenkin arpa.

9§ Varsinaiset kokoukset Yhdistyksen kevätkokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- Kokouksen avaus
- Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja tarvittaessa kaksi äänenlaskijaa
- Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- Hyväksytään kokouksen työjärjestys
- Esitetään tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastajien lausunto
- Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle ja muille vastuuvollisille
- Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Yhdistyksen syyskokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- Kokouksen avaus
- Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja tarvittaessa kaksi äänenlaskijaa

- Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- Hyväksytään kokouksen työjärjestys
- Vahvistetaan toimintasuunnitelma, talousarvio sekä jäsenmaksujen suuruudet seuraavalle kalenterivuodelle
- Valitaan johtokunnan varsinaiset jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä
- Valitaan kaksi tilintarkastajaa ja heille varatilintarkastajat
- Valitaan edustajat Varsinais-Suomen Kennelpiiri ry:n ja Suomen Kennelliitto -Finska Kennelklubben ry:n kokouksiin ja muihin tilaisuuksiin
- Käsitellään muut kokouksutsussa mainitut asiat.

Mikäli yhdistyksen jäsen haluaa saada jonkin asian yhdistyksen kevät- tai syyskokouksen käsiteltäväksi, on hänen ilmoitettava siitä kirjallisesti johtokunnalle niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouksutsuun.

Johtokunnan varsinaisia jäseniä valittaessa kutakin varsinaista jäsentä koskevan ehdotuksen yhteydessä on nimettävä myös hänen henkilökohtainen varajäsenensä. Johtokunnan varsinaiseksi jäseniksi valitaan kuusi eniten ääniä saanutta ja varajäseniksi heidän henkilökohtaiset varajäsenensä.

10§ Sääntöjen muuttaminen ja yhdistyksen purkaminen

Muutoksia näihin sääntöihin voidaan tehdä ainoastaan yhdistyksen kokouksessa. Muutosehdotuksen on tällöin hyväksytyksi tullakseen saatava vähintään kolme neljäsosaa (3/4) annetuista äänistä.

Ehdotus yhdistyksen purkamisesta on käsiteltävä kahdessa peräkkäisessä yhdistyksen kokouksessa, joiden välissä tulee olla vähintään yksi kuukausi. Ehdotuksen on hyväksytyksi tullakseen saatava kummassakin kokouksessa vähintään kolme neljäsosaa (3/4) annetuista äänistä.

Yhdistyksen purkautuessa tai tullessa lakkautetuksi sen varat luovutetaan yhdistyksen tarkoitusta edistävään toimintaan. Tällöin huolehditaan myös arkiston ja kokoelmien säilymisestä jonkin muun oikeuskelpoisen yhteisön hallinnassa sen mukaan kuin yhdistyksen viimeisessä kokouksessa päätetään.

Virkakoirat ja henkilökohtaiset hyötykoirat tuovat esiin koirien arvokkaan roolin yhteiskunnan ja yksittäisen ihmisen hyväksi.

10. KOIRANKOPIN MALLIPIIRUSTUS JA OHJE

Koirankopin tolpparakenne tehdään 2" x 3" puutavarasta. Laudoitukseen käytetään ¾" lautaa. Katto sekä välikatto tehdään irrotettaviksi. Seinien, lattian ja välikaton lämmöneristeenä käytetään 5 cm vuorivillaa, joka kiinnitetään ripanaulotuksella. Kopin sisäseinät ovat kovalevyä.

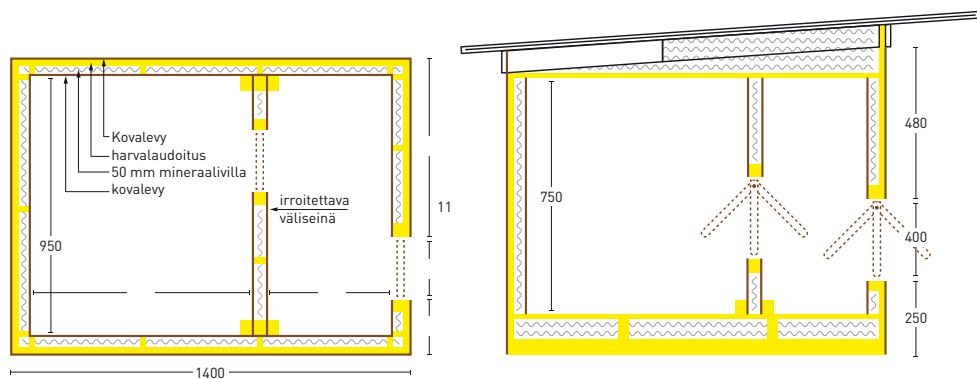
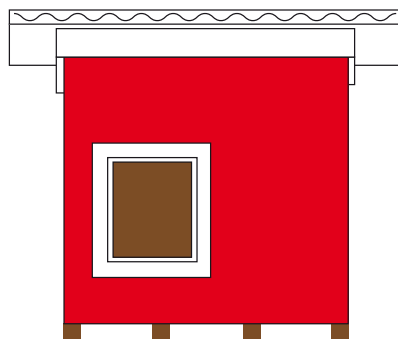
Heituriluukkujen akseli kiinnitetään 5 cm yläreunasta. Luukut päällystetään molemmin puolin kovalevyllä ja alareu-

na pyöristetään sekä peitetään 0,8 mm alumiinilevyllä. Luukkuaukon alaosan voi päällystää kulumista vastaan. Katto päällystetään sopivalla kattomateriaalilla ja koppi maalataan.

Koppi asetetaan noin 20 cm maanpinnasta tukipylväiden varaan. Talviaikana välikaton lisätätteenä on mahdollista käyttää pahnvoja ja koppiin voi laittaa pehmikettä. Luukut sekä pehmikkeet voi poistaa kesäajaksi. Koppi puhdistetaan poistamalla katto ja välikatto.

Kuva: Martti Nopola / RISE

11. KAVERIKOIRA-TOIMINTA

Kennelliiton kaverikoira-toiminta on pyyteetöntä vapaaehtoistoimintaa. Koiran avulla pyritään tuomaan iloa ja elämyksiä ihmisille, joilla ei ole mahdollisuutta oman koiran pitoon. Kaverikoirat omistajineen käyvät vierailulla muun muassa vanhustentaloissa, palvelukeskuksissa, sairaaloissa sekä erityiskouluissa ja -luokissa. Kennelliitto aloitti kaverikoirien koulutuksen vuonna 2001.

Kaverikoiran läsnäolo tärkeää

Esimerkiksi lapselle koiran läsnäolo on tärkeää. Koira myös kehittää lasta kokonaisvaltaisesti niin, että motoriset taidot kehittyvät. Koiralla on samankaltaisia positiivisia vaikutuksia myös vammaisiin ja vanhuksiin. Koira saa esimerkiksi vanhuksen lähtemään kävelyille. Koira rap-

sutellessa vanhukset rentoutuvat ja saavat muistella omia vanhoja lemmikkejään.

Miten mukaan toimintaan?

Kaverikoiraksi pääsee aikuinen, terve ja hyväluonteinen koira. Omistajan on sitouduttava toimintaan pitkäjänteisesti. Omistajat osallistuvat Kennelliiton järjestämälle maksuttomalle kaverikoira-kurssille. Kaverikoira-toiminnan perustana on omistajan ja koiran välinen hyvä suhde.

Kennelliiton kaverikoirat tunnistaa oranssista työhuivista ja kaverikoiranohjaajan samanvärisestä rintanapista. Kaverikoiria on tällä hetkellä yli 600 eri puolilla maata.

Lisätietoja kaverikoira-toiminnasta saa Kennelliiton internetsivuilta osoitteesta www.kennelliitto.fi/FI/koira/kaverikoira/.

Yli 600 kaverikoiraa tuovat iloa ihmisten arkeen.

Kunnalle

1. KOIRA-AITAUKSEN PERUSTAMINEN JA KUSTANNUKSET

Helsingissä oli vuonna 2011 yli 80 rakennusviraston ylläpitämää koira-aitausta. Koirille on myös omia uimarantoja, useat niistä ovat aidattuina koirapuistojen yhteydessä.

Koirille tarkoitettuja jaloittelualueita on Helsingissä kolmea tyyppiä. Puistoista aidalla rajattuja puistonosia kutsutaan koira-aitauksiksi. Koirapuistot ovat kokonaan koirien käyttöön varattuja aidattuja puisto- tai luonnonalueita. Koirametsä on laajin koirille tarkoitettu ulkoilualue. Helsingin koirametsä sijaitsee Sipoon kunnan puolella noin 15 kilometrin päässä kaupungin keskustasta.

Turvallinen aitaus koirille

Vuonna 2003 voimaan astunut yleinen järjestyslaki ja metsästyslaki kieltävät koirien irttipitämisen. Tämän vuoksi on oltava koira-aitauksia, joissa koiranomistajat voivat päästää koiransa irti ilman pelkoa koiran karkaamisesta. Aitauksen pitää olla turvallinen, siisti ja miellyttävä myös koiralle. Uusien koira-aitausten sijainti pitää ratkaista aina yhteistyössä alueen asukkaiden kanssa. Yleensä aloite aitauksen perustamisesta tulee asukkailta.

Kaksiosaisen koira-aitauksen suositeltava koko on vähintään 3 000 m². Aitauksen kulmat rakennetaan 90 asteisiksi tai loivemmiksi, jotta koirat eivät saisi ahdistettua toisia koiria nurkkauksiin. Koirien karkaamisen estämiseksi aitauksen suositeltu vähimmäiskorkeus on 1,25 metriä. Rakennusvaiheessa kannattaa kuitenkin huomioida, että talvella runsaslumisilla alueilla aidan korkeus saattaa lumen takia madaltua merkittävästi. Tällöin puisto ei enää välttämättä ole koirille turvallinen. Aita on rakennettava mahdollisimman maanpintaa myötäillen niin, etteivät koirat pääse karkaamaan aidan alta.

Erilliset puolet pienille ja suurille koirille

Koira-aitauksiin on suositeltavaa rakentaa erikseen pienille ja suurille koirille omat aitaukset. Molempiin aitauksiin kannattaa rakentaa vain yksi käyntiportti. Koiranomistajia parhaiten palvelevassa porttimallissa on eteinen eli kaksinkertainen portti, jonka välitilassa koiranomistaja voi turvallisesti laskea koiransa irti. Näin voidaan ehkäistä jo puistossa olevien koirien kanssa tulevat konfliktit.

Rakennusmateriaalit

Koira-aitauksen huoltopihan pohjakatteenä hyvä materiaali on tiivistetty kivituhka. Aitauksessa voivat vaihdella luonnon metsäalusta, nurmikko, hiekka, kivet ja puut sorakerroksella vahvistettuna. Koira-aitausta rakennettaessa tulisi huomioida maaston korkeuserot eikä aitausta saisi sijoittaa liian jyrkkään maastoon.

Vähimmäisvarustus

- jätteastia vain koirien jätöksille (1 300 l:n syväsäiliö tai kompostori): yksi yhteinen isojen ja pienten koirien aitausten väliin
- tavalliset 60 l:n roska-astiat: yksi molempiin aitauksiin ja yksi huoltopihalle
- molempiin aitauksiin kiintopenkki
- hiekoitushiekka-astia talvikautta varten
- valaisimet: vähintään yksi kahteen suuntaan osoittava valonheitin/aitaus tai kaupunkialueella kolme tavallista puisto-valaisinta/aitaus sekä valaisin huoltopihalle
- molempiin aitauksiin lapioita, harava tai muita puistotyökaluja koirien jätösten keräämistä varten
- huoltopihalla tila polkupyörille ja parkkipaikka autoille kohtuuetäisyydellä
- ilmoitustaulu huoltopihalle koirapuiston sääntöjä ja koiranomistajien ilmoituksia varten

Rakennuskustannukset

Koira-aitauksen keskimääräiset rakennuskustannukset perusvarusteilla ovat noin 20 000 euroa. Vaihtelua kustannuksiin tuovat maastoerot. Esimerkiksi kalliiseen maastoon on kalliimpaa rakentaa kuin tasaiselle nurmelle. Koira-aitauksen maa-aluekustannusta ei ole huomioitu,

koska useiden kuntien alueella aitaus tehdään kunnan maa-alueelle ja on näin ollen kunnalle maksuton.

Rakennuskustannuksia voi merkittävästi vähentää kutsumalla paikalliset koira-harrastajat mukaan rakennustalkoisiin. Useita pääkaupunkiseudun koirapuistoja on rakennettu pelkästään vapaaehtoisvoimin. Näin koiranomistajat saadaan sitoutumaan puistonsa ylläpitoon.

Ylläpitokustannukset

Helsingin kaupungin rakennusviraston koira-aitauksissa ylläpitokustannukset ovat 2 000–2 500 euroa vuosittain. Koira-aitauksen ylläpitoon kuuluu:

- aitauksen ja porttien säännöllinen kunnon tarkkailu
- kulutuspinnojen ylläpito, esimerkiksi hiekan lisääminen tai vaihtaminen
- jätesäiliön täyttymisen tarkkailu ja tyhjennyksen tilaaminen
- sekajäteastioiden tyhjennys
- irtoroskien kerääminen
- pitkän kasvuston ja aitojen vierien siimaus kesäaikaan
- ilmoitustaulun ylläpito
- kalusteiden ja välineiden huolto
- hiekoitushiekka-astian täyttäminen syksyisin
- talviaikana lumitöitä tehdään siten, että portit aukeavat; aitauksen sisällä koirien ulkoiluttajat tekevät lumitöitä
- yhteistyö ja asiakaspalvelu aitauksessa kävijöiden kanssa, esimerkiksi rakennusvirasto toimittaa kevättalkoisiin välineitä

Työnjako ylläpidossa

Käytännössä koira-aitausten ylläpito on Helsingissä jakautunut kaupungin ja käyttäjien kesken. Tällainen työnjako on hyvä. Malli sopii niin suureen kaupunkiin kuin maaseutukuntaankin.

Helsingin mallin mukaisesti kunnan ja käyttäjien välinen työnjako voi olla esimerkiksi seuraavanlainen:

Kunta

Kunnassa aitauksen ylläpito tulisi keskittää yhdelle organisaatiolle, kuten tekniselle toimelle. Aitauksen ylläpito edellyttää vähintään aitojen ja porttien kunnossapitoa, roska-astioiden tyhjentämistä, varusteiden uusimista, ilmoitustaulun ylläpitoa, maapohjan kunnan tarkkailua sekä pohjakatteesta huolehtimista.

Käyttäjät

Käyttäjien vastuulle jäävät yleinen siisteys, ilmoitusvelvollisuus ongelmakohtista ja puutteista kunnalle sekä ilmoitustaulun ylläpito omalta osaltaan. Useimmissa puistoissa käyttäjät ilmoittavat roskaastian kyljessä olevaan numeroon, kun astia on täytynyt.

Koira-aitauksia suunniteltaessa tulee pitää mielessä, että aitaukset ovat koirien ja niiden omistajien kokoontumispaikkoja. Koirat sosiaalistuvat aitauksessa tavatesaan toisia koiria. Kaupungissa koirilla ei ole muita mahdollisuuksia juosta lajitovereidensa kanssa vapaana. Ympäristön yhteisön tulisi sitoutua koira-aitaukseen siinä määrin, että aitauksia pidetään silmällä ilkkivallantekijöiden osalta, aivan kuten leikkipuistojakin.

Malliesimerkki koira-aitauksen säännöistä

- Pidä koirasi vapaana, sillä tämä on ainoa paikka jossa koirallasi on oikeus temmeltää vapaana.
- Älä tuo koirapuistoon rokottamaton koira, kiimaista narttua tai sairasta koira (ripuli, kennelyskä tms. tarttuvat taudit vaativat kahden viikon varoajan).
- Älä heitte keppejä, kiviä tai lumipalloja, äläkä tuo puistoon omia leluja – näin aiheutat vain tappeluita koirien välille!
- Sinä vastaat vaatteistasi, koirapuistossa voivat tervehdykset ja leikit liata myös sinun vaatteesi.
- Jokainen vastaa omasta koirastaan ja sen tekemisistä; koiran aiheuttamat aineelliset vahingot ja puremiset ovat aina omistajan vastuulla!
- Muistathan, että aina ensin tervehtivät omistajat ja vasta sitten koirat. Selvitä siis etukäteen, että koirasi soveltuu puistossa

KOIRA-AITAUS

MALLIPIIRUSTUS
MK 1:500

MERKINNÄT

	OLEVAA PUISTOMETSÄÄ	
	OLEVAA NIITYÄ	
	OLEVIA LUONNONPUITA	
	OLEVAA METSÄNPOHJAA	
	ISTUTETTAVAA PENSASKASVILLISUUTTA	
	ISTUTETTAVIA LEHTIPUITA	
KT 1	KIVITUHKAPINTAINEN KENTTÄALUE (ajoneuvoliikenteelle)	200 M ²
KT 2	KIVITUHKAPINTAINEN KENTTÄALUE (kevyelle liikenteelle)	470 M ²
KT 3	KIVITUHKAPINTAINEN POLKU (L=0,5-1m) (pinnassa vain 5 cm kerros kivituhkaa)	100 M ²
PP	POLKUPYÖRÄTELINE	1 KPL
P	KIINTOPENKKI	4 KPL
S	SYVÄSÄILIÖ (1300 l)	2 KPL
R	ROSKA-ASTIA SEKÄJÄTTEELLE (60 l)	3 KPL
	VALAISIN	3 KPL
KP	KÄYNTIPORTILLA VARUSTETTU AJOPORTTI (leveys 2,5 m)	2 KPL
IT	ILMOITUSTAULU	
	ALUMIINIVERKKOAITA (korkeus 1,2 m)	295 jm

jo olevaan laumaan. Koirapuistolaumaan kuuluvat vain sosiaaliset ja leikkisät koirat.

- Lain mukaan oikeus vapaana ulkoilemiseen on myös epäsosiaalisemmilla koirilla, jotka voivat ulkoilla puistossa silloin, kun siellä ei ole muita. Toisille koirille

vihainen koira kuitenkin aina väistää muiden tieltä. Sosiaalisen koiran omistajakin voi olla joustava ja antaa hieman vapaana kirjaamisaikaa vähemmän sosiaalisille koirille.

- Älä anna koirasi ryntäillä aita tai porttia vasten ja huolehdi, että muiden puistoon

tuleminen onnistuu ilman, että koirasi on liian tungetteleva.

- Pensaiden, puiden ja puiston varusteiden vaurioittaminen on luonnollisesti kielletty. Jos koirasi kaivaa kuopan, niin sinä peität sen. Puiston on tarkoitus jäljiltä jäädä vähintään yhtä hyvään kuntoon kuin

se oli sinne tullessasi.

- Jokaisen puiston käyttäjän velvollisuus on kerätä koiransa jätökset roska-astiaan! Jos puiston lähistöllä on asutusta, huolehdi ettei koirasi haukunnallaan häiritse ihmisten yörauhaa (kello 22-07).

2. KOIRA-ASIOIDEN KOHENTAMINEN ILMAN SUURIA KUSTANNUKSIA

Koira-asioiden kohentaminen kunnassa ei välttämättä vaadi suuria kustannuksia. Esimerkiksi kunnan asukkaat, omakotitaloyhdistykset, koirakerhot ja koiraharrastajat voivat omalla aktiivisella osallistumisellaan ja ideoinnillaan parantaa koira-asioita oman kuntansa alueella. Talkoovoimin on rakennettu muun muassa pieneläinhautausmaita ja koirapuistoja.

Sodankylän malli: Yhteistyö on voimaa

Sodankylässä koko harrastuseläintoiminta on keskitetty samalle alueelle. Koiraharrastajat tekevät yhteistyötä muiden samalla alueella olevien tahojen kanssa. Esimerkiksi koirien koulutuskeskittä toimii tarpeen vaatiessa ravikilpailujen pysäköintialueena. Yhdessä toimittaessa syntyy myös rakennuskustannussäästöjä.

Pieneläinhautausmaa talkoovoimin

Tärkeää on seurata lakien ja asetusten tai sääntöjen muuttumista ja käyttää mahdollisuuksien mukaan hyväksi niiden tuomia muutospaineita. Sodankylässä pieneläinhautausmaa rakennettiin muutostilanteessa, jossa kunnat veloitettiin vastaamaan pieneläinten hautaamisesta (terveydensuojelulaki (763/1994), 24§).

Kunta ja koiraharrastajat toteuttivat yhdessä pieneläinhautausmaan siten, että kunta kustansi tarvikkeet ja välineet hautausmaan rakentamiseen sekä osoitti sille sopivan alueen. Työkoneita ja ammattilaistyövoimaa tarvitsevasta rakennusvaiheesta huolehti kunta koiraharrastajien avustuksella. Muu rakentaminen tehtiin koiraharrastajien talkootyönä. Hautausmaan ylläpidosta sekä hautapaikkojen jakamisesta ja muista käytännön toimista vastaavat koiraharrastajat.

Alueiden siisteys vaikuttaa asenteisiin

Käytettävien alueiden siisteydestä huolehtiminen on merkittävä asenteisiin vaikuttava keino. Sodankylän Karvakuonot ry:n käyttämien alueiden hyvä järjestys on vaikuttanut koirattomien ihmisten asenteisiin muuttaen niitä myönteisemmiksi.

Espoon malli: Koirapuisto rakennettiin käyttäjien voimin

Espoon kaupungissa on kymmenkunta kaupungin ylläpitämää koirapuistoa ja yksi puisto, jonka ylläpidosta vastaa alueen koirakerho. Koirakerhon hoitamassa koirapuistossa sijaitsee koirakerhon koulutuskeskittä erikseen puistosta aidalla erotettuna.

Espoon Nöykkiössä havahduttiin selkeään tilaukseen koirapuistolle. Aktiiviset asukkaat ottivat yhteyttä kaupunkiin esittäen koirapuiston rakentamista mielestään sopivaan paikkaan. Pyyntö osoitettiin suoraan kaupungin tekniselle toimelle, josta kuitenkin jouduttiin taloudellisista syistä antamaan kieltävä vastaus.

Kaupungin kielteinen suhtautuminen ei kuitenkaan lannistanut alueen asukkaita, vaan asiaa pohdittiin uudelta kannalta. Asukkaat päättivät ehdottaa koirapuiston rakentamista talkoilla. Uudessa esityksessään asukkaat ehdottivat kaupungille, että kaupunki järjestäisi tarvikkeet ja konetyöavun ja asukkaat hoitaisivat loput talkootyönä.

Espoon kaupunki näytti vihreää valoa aktiivisille asukkaille ja projekti pääsi käyntiin. Espoo valmisti puistosuunnitelman, joka hyväksyttiin parissa kuukaudessa. Puiston rakentaminen talkoovoimin kesti noin kuukauden.

Sipoon malli: Koirankakka-ongelmaan edullinen ratkaisu

Sipoon Landbossa toimii aktiivinen omakotiyhdistys. Yhdistyksen jäsenet huomasivat keväällä lumen alta paljastuvat koiranjätökset. Yhteinen palaveri koiran-

omistajien ja omakotiasukkaiden kanssa paljasti, että tilanteeseen oltiin tyytymättömiä. Laki velvoittaa koiranomistajia keräämään koiransa jätökset hoidetulta alueelta taajamasta. Landbossa puuttuivat julkiset roska-astiat.

Tarroista apua jätösten keräämiseen

Landbossa ei jäänyt odottamaan roska-astioiden toimittamista. Sen sijaan koiranomistajat suunnittelivat tarran, jossa luki: ”Tiputa koirankakkapussisi tänne, ole hyvä!”. Tarra jaettiin yhdistyksen alueella oleviin talouksiin. Jokaisen pientalonomistajan päätettäväksi jäi, haluaako hän liimata tarran jätteastiaan. Landbossa tarroja on liimattu yksityisiin roska-astioihin kiitettävästi.

3. KOIRAOPPAASTA APUA KOIRA-ASIOIDEN HOITOON

Heinolassa toteutettiin Koira kuntalaisena -pilottihanke, jossa laadittiin Heinolan kaupungin koira-opas. Oppaaseen kerättiin yleistietoa koiranpidosta ja koiran kanssa kaupungissa asumisesta ja liikkumisesta.

Tärkeät tiedot yksissä kansissa

Oppaassa olevasta kartasta selviävät koiraladut, koirien uimarannat sekä koirapuistot. Oppaassa käydään läpi myös koira koskeva lainsäädäntö sekä kaupunkilaisen koiranomistajan koiraetiketti eli käyttäytymisohjeet. Opas jaettiin jokaiseen heinolalaiseen kotitalouteen.

Heinolan pilotin jälkeen oppaan tekstiä ovat lainanneet useat Suomen kaupungit ja kunnat. Opas on myös mahdollista toteuttaa osana kaupungin tai kunnan internetsivuja. Valmiin tekstipohjan oppaan tekemiseen saa Kennelliitosta.

SUOMEN KENNELLIITTO
FINSKA KENNELKLUBBEN RY.

Suomen Kennelliitto
– Finska Kennelklubben ry.
Kamreerintie 8
02770 Espoo
Puh. (09) 887 300
Fax (09) 8873 0331
www.kennelliitto.fi